

Bilag



Udlændinge- og Integrationsministeriet

Bilag til besvarelse af IFU (Alm. del) spm. 78

20. februar 2025

Notat om Udlændinge- og Integrationsministeriets praksis for forelæggelse af ansøgninger for Folketingets Indfødsret efter fast praksis

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2025-1571
Akt-id 3095778

1. Opholdskravet

1.1. Bopæl

Dette afsnit indeholder en gennemgang af, hvornår en sag efter fast praksis forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på, om der kan meddeles dispensation fra bopælskravet.

Det er efter cirkulæreskrivelsens § 5, stk. 1, en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren har bopæl her i landet, jf. dog stk. 2.

Personer, der er omfattet af bestemmelserne i § 8, stk. 4, § 12, § 14, 1. pkt., og § 16, kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, uanset at de ikke har bopæl her i landet, jf. § 5, stk. 2.

Efter fast praksis forelægges følgende sager om bopælskravet for Folketingets Indfødsretsudvalg efter cirkulæreskrivelsens § 25:

1. Hvis ansøgeren er studerende i udlandet og oplyser at have til hensigt igen at bosætte sig i Danmark, når studiet er gennemført
2. Hvis ansøgeren er udsendt og arbejder for danske interesser i udlandet og oplyser at have til hensigt igen at bosætte sig i Danmark.

Sagerne forelægges med henvisning til karakteren af ansøgerens ophold i udlandet. Det er en forudsætning, at Udlændingestyrelsen har givet dispensation fra bortfald af den tidsbegrænsede opholdstilladelse. Opholdskravet og cirkulæreskrivelsens øvrige krav skal efter praksis som udgangspunkt være opfyldt.

Eksempler fra praksis på uddannelser i udlandet, der er forelagt sager på baggrund af:

- Ansøgeren tog en 3-årig videreuddannelse til speciallæge i USA
- Ansøgeren tog en 3-årig ph.d. i Frankrig

Eksempler fra praksis på udsendelse/ansættelse i udlandet:

- Ansøgeren har været udstationeret for Vestas Wind Systems A/S
- Ansøgeren har været udstationeret for FN
- Ansøgeren har været udstationeret for Novo Nordisk
- Ansøgeren har været udsendt for Udenrigsministeriet

For så vidt angår kravet om danske interesser henvises der til afsnit 2.2.2. nedenfor.

Der er i øvrigt enkelte andre tilfælde, hvor en sag vil kunne forelægges med henblik på dispensation fra bopælskravet. Disse tilfælde er beskrevet nærmere i de relevante afsnit i notatet, herunder bl.a. i afsnit 7 om pas-sager.

1.2. Ophold

Dette afsnit indeholder en gennemgang af, hvornår en sag efter fast praksis forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på, om der kan meddeles dispensation fra opholdskravet.

Det er efter cirkulæreskrivelsens § 7, stk. 1, en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren har haft 9 års uafbrudt ophold her i landet.

Der er fastsat regler om lempede opholdskrav for visse ansøgere omfattet af bestemmelserne i cirkulæreskrivelsens § 7, stk. 2 og 3, § 8, stk. 1, og §§ 10, 11, 12 og 13.

Det er som udgangspunkt en betingelse for forelæggelse, at det alene er opholdskravet, som ansøgeren ikke opfylder. Dog gælder en særlig praksis vedrørende såkaldte diplomatfruer, der endvidere kan forelægges, selv hvis ansøgeren ikke opfylder et eller flere krav ud over opholdskravet, jf. nærmere herom i afsnit 2.2.2. nedenfor.

1.2.1. Manglende opfyldelse af opholdsperiode efter seneste indrejse (mindst 3 år), jf. bilag 1, pkt. 1.3. til cirkulæreskrivelsen

Nedenstående afsnit omhandler både ansøgere, der er omfattet

- af cirkulæreskrivelsens § 7, stk. 1, og
- af det lempede opholdskrav i cirkulæreskrivelsens § 8, stk. 1 (ansøgere der er dansk gift)

Ansøgere, der lever i ægteskab med en dansk statsborger, er omfattet af § 8, stk. 1, i cirkulæreskrivelsen, hvorefter der gælder særlige lempede regler om ophold.

Hvis ansøgeren er gift med en dansk statsborger – som har været dansk statsborger i minimum 3 år – kan ansøgeren optages på et lovforslag, såfremt ansøgeren opfylder én af følgende betingelser:

- Ved 3 års ægteskab 6 års ophold
- Ved 2 års ægteskab 7 års ophold
- Ved 1 års ægteskab 8 års ophold

En ansøger kan desuden i visse tilfælde optages på loven, selvom ansøgerens ophold har været afbrudt af ophold i udlandet. Det følger af § 9 i cirkulæreskrivelsen.

Det er dog en betingelse, at ansøgerens sammenlagte ophold her i landet mindst udgør den periode, der er nævnt i § 7 eller § 8, og det må lægges til grund, at ansøgeren har til hensigt at blive her i landet.

Derudover skal opholdsafbrydelserne kunne rummes inden for § 9, stk. 1, nr. 1, eller nr. 2, eller betingelserne i pkt. 1 i bilag 1, jf. § 9, stk. 2, skal være opfyldt.

Hvis de samlede opholdsafbrydelser, som skal medregnes, ikke overstiger 1 år, er opholdsafbrydelserne ikke til hinder for optagelse på et lovforslag, jf. § 9, stk. 1, nr. 1.

Det samme gør sig gældende, hvis opholdsafbrydelserne højst har udgjort 2 år og udelukkende skyldes uddannelse, aftjening af værnepligt i den stat, som ansøgeren hidtil har været statsborger i, eller besøg hos nærtstående familie på grund af alvorlig sygdom hos det pågældende familiemedlem, jf. § 9, stk. 1, nr. 2.

Hvis ansøgeren har opholdsafbrydelser, der samlet set overstiger 1 år, men ikke overstiger 5 år, eller hvis opholdsafbrydelserne skyldes de nævnte grunde i § 9, stk. 1, nr. 2, og overstiger 2 år, men ikke overstiger 5 år, vurderes afbrydelserne efter cirkulæreskrivelsens bilag 1, pkt. 1. om længerevarende opholdsafbrydelser, jf. cirkulæreskrivelsens § 9, stk. 2.

Det følger af cirkulæreskrivelsens bilag 1, pkt. 1.3., at hvis en ansøger efter sin seneste indrejse har opholdt sig i Danmark uafbrudt i en periode, der er længere end de sammenlagte opholdsafbrydelser (dog mindst 3 år), kan ansøgeren optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis:

- ansøgeren lever i ægteskab med en dansk statsborger, og ægteskabet har bestået i mindst 2 år, eller
- hvis ansøgeren sammenlagt har opholdt sig her i landet i den forlangte minimumsperiode (jf. cirkulæreskrivelsens §§ 7 og 8) med tillæg af 1 år

Hvis ansøgeren ikke opfylder kravet i bilag 1, pkt. 1.3. om manglende opfyldelse af kravet om, at ansøgeren efter seneste indrejse skal have opholdt sig i Danmark uafbrudt i en periode, der er længere end de sammenlagte opholdsafbrydelser (dog mindst 3 år), er der fast praksis for at forelægge sager i følgende tilfælde:

1. hvis ansøgeren samlet set har opholdt sig meget lang tid i Danmark (praksis: cirka 20 år)
2. hvis formålet med ansøgerens ophold i udlandet tilsiger dette (praksis: uddannelse, forskning og egen udstationering/udsendelse for danske interesser).

For så vidt angår pkt. 1, er der også forelagt sager, hvor ansøgeren har opholdt sig i Danmark i omkring 17 til 18 år.

Der ses dog ikke en klar praksis for, hvor stor en del af den krævede periode, ansøgeren skal have opfyldt, før sagen er blevet forelagt.

I forhold til pkt. 2, ses der efter praksis kun på formålet for sidstnævnte opholdsafbrydelse. Det betyder, at en sag kan forelægges, hvis ansøgeren ved sin *seneste* opholdsafbrydelse for eksempel har været udstationeret eller udsendt for danske interesser. For så vidt angår begrebet danske interesser henvises der til afsnit 2.2.2. nedenfor.

Som udgangspunkt skal opholdet/ansættelsen i udlandet have karakter af noget, der kan anses for at være i danske interesser. Det kan dog ikke udelukkes, at også andre sager, hvor ophold i udlandet ikke umiddelbart har været for danske interesser, men hvor særlige omstændigheder gør sig gældende, vil kunne forelægges.

Det gælder dog ikke sager, hvor ansøgerens ophold i udlandet skyldes længevarende ferie, familiebesøg eller ansættelser, der ikke kan anses for at være i danske interesser.

Hvis det er *ansøgeren selv*, der har eller haft bopæl i udlandet på grund af sit arbejde for danske interesser, forelægges sagen for Folketingets Indfødsretsudvalg med udgangspunkt i bilag 1, pkt. 1.3.

1.2.2. Ansøgeren har bopæl i udlandet/har haft bopæl i udlandet på grund af den danske ægtefælles arbejde for danske interesser (diplomatfruer)

Nærværende afsnit omhandler både ansøgere, der på tidspunktet for sagens behandling har bopæl i udlandet på grund af den danske ægtefælles arbejde for danske interesser, jf. cirkulæreskrivelsens § 8, stk. 4, og ansøgere, der har haft bopæl i udlandet på grund af den danske ægtefælles arbejde for danske interesser, jf. § 8, stk. 5.

Det følger af cirkulæreskrivelsens § 5, stk. 2, § 5 A, stk. 2, og § 23 A, stk. 4, 3. pkt., at en ansøger kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, uanset at

ansøgeren ikke opfylder kravet om bopæl, tidsubegrænset opholdstilladelse (TUB) og beskæftigelse, hvis ansøgeren er omfattet af § 8, stk. 4, altså hvis ansøgeren har bopæl i udlandet på grund af ægtefællens arbejde i udlandet for danske interesser. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt et arbejde er for danske interesser, henvises til underafsnittet om danske interesser nedenfor.

Det er endvidere en betingelse, at ansøgerens sammenlagte tidligere ophold her i landet opfylder kravet i § 8, stk. 1, jf. ovenfor. Hvis ansøgeren inden ægtefællens udstationering har haft uafbrudt ophold her i landet i mindst 3 år, ligestilles opholdet i udlandet sammen med ægtefællen med ophold her i landet. Sidstnævnte betyder, at opholdet i udlandet ikke anses som opholdsafbrydelser, og at perioden i udlandet tæller med i opgørelsen af ansøgerens samlede ophold her i landet.

På samme måde vil en ansøger, der tidligere har haft bopæl i udlandet på grund af ægtefællens arbejde, og som efterfølgende på ny har etableret bopæl her i landet, få ligestillet ophold i udlandet med ophold her i landet. Dette følger af cirkulæreskrivelsens § 8, stk. 5. Det er også her en forudsætning, at ansøgeren inden ægtefællens udstationering har haft uafbrudt ophold her i landet i mindst 3 år.

Ansøgeren opfylder ikke de almindelige krav ud over kravet om bopæl, tidsubegrænset opholdstilladelse (TUB) og beskæftigelse:

Der er fast praksis for at forelægge sager, hvis ansøgeren har eller har haft bopæl i udlandet på grund af ansøgerens ægtefælles arbejde for danske interesser i udlandet (diplomafruer), jf. § 8, stk. 4 eller stk. 5, hvis der er yderligere krav, som ansøgeren ikke opfylder (ud over kravet om bopæl, tidsubegrænset opholdstilladelse og beskæftigelse).

Dette skyldes, at Folketingets Indfødsretsudvalg på et møde den 23. januar 2019 besluttede, at udvalget ønskede at få forelagt alle sager, hvor en ægtefælle til en person, der har været udsendt i offentlig tjeneste (danske interesser), søger om dansk statsborgerskab, og hvor der er betingelser i cirkulæreskrivelsen, som ansøgeren ikke opfylder (sager hvor ansøgeren er omfattet af § 8, stk. 4 eller stk. 5). Sagerne forelægges således for udvalget med henblik på dispensation fra den eller de betingelser, som ansøgeren ikke opfylder. Dette betyder, at hvis ansøgeren ikke opfylder kravene om f.eks. ophold og en bestået indfødsretsprøve, og ansøgeren heller ikke opfylder kravene om bopæl, tidsubegrænset opholdstilladelse og/eller beskæftigelse, forelægges sagen for Folketingets Indfødsretsudvalg på samtlige af de betingelser, som ansøgeren ikke opfylder.

Det bemærkes, at sager med ansøgere, der er omfattet af § 8, stk. 4, og hvor det kun er kravene om bopæl, tidsubegrænset opholdstilladelse og/eller beskæftigelse, som ansøgeren ikke opfylder, ikke skal forelægges, idet ansøgeren kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse uanset, at ansøgeren ikke opfylder disse betingelser. Er ansøgeren derimod omfattet af § 8, stk. 5, skal sagen forelægges, hvis der er en eller flere betingelser, som ansøgeren ikke opfylder.

Som et eksempel herpå kan nævnes en sag, som Indfødsretskontoret forelagde for udvalget i starten af 2023, hvor ansøgeren var omfattet af § 8, stk. 4 (gift med en dansk statsborger, der på tidspunktet for forelæggelsen var udsendt af Udenrigsministeriet til tjeneste på den danske ambassade i London). Ansøgeren opfyldte ikke kravene om bopæl, tidsubegrænset opholdstilladelse og ophold i Danmark. Sagen blev forelagt efter fast praksis, jf. cirkulæreskrivelsens § 25, med henblik på udvalgets stillingtagen til dispensation fra de krav, ansøgeren ikke opfyldte. Bemærk at Indfødsretsudvalget ikke skal meddele dispensation for betingelser, som ansøgeren er fritaget fra efter cirkulæret (her bopæl og tidsubegrænset opholdstilladelse).

Derudover har Indfødsretskontoret i 2024 forelagt en sag, hvor ansøgeren var omfattet af § 8, stk. 5 (gift med en dansk statsborger, der på tidspunktet for forelæggelsen var vendt tilbage til Danmark, men hvor ansøgeren havde haft bopæl i udlandet, idet ansøgerens ægtefælle havde været udsendt af Udenrigsministeriet til tjeneste på den danske ambassade i Libanon). Ansøgeren opfyldte ikke kravene om tidsubegrænset opholdstilladelse og beskæftigelse. Sagen blev forelagt efter fast praksis, jf. cirkulæreskrivelsens § 25, med henblik på udvalgets stillingtagen til dispensation fra de krav, ansøgeren ikke opfyldte.

Hvad ligger der i kravet om danske interesser, og hvornår skal en sag forelægges med henblik på afklaring af, om der er tale om danske interesser:

Det følger af praksis, at danske interesser for eksempel er, når ansøgeren er udsendt af den danske stat (Udenrigsministeriet eller det danske forsvar og politi). Danske interesser kan også være, hvis udstationeringen sker for større danske virksomheder, som for eksempel Novo Nordisk, A.P. Møller Mærsk og Vestas. Såfremt der er tale om en udsendelse for den danske stat eller for en udstationering af de nævnte større danske virksomheder, skal sagen ikke forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg, da der utvivlsomt er tale om danske interesser. Ved tvivlstilfælde om, hvorvidt den danske ægtefælles arbejde i udlandet kan defineres som arbejde for danske interesser, vil ansøgningen blive forelagt Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om udstationeringen kan anses for at være i danske interesser, og om udvalget i øvrigt ønsker at dispensere fra en eller flere betingelser på baggrund af udstationeringen i de tilfælde, hvor ansøgeren ikke opfylder en eller flere betingelser.

Der er gennem tiden forelagt en lang række sager, hvor kontoret har anmodet Folketingets Indfødsretsudvalg om at tage stilling til, om ægtefællens arbejde i udlandet kunne anses for at være for danske interesser. Det bemærkes, at praksis for forelæggelse er restriktiv.

Folketingets Indfødsretsudvalgs praksis for dispensation i forelagte sager om ægtefællens arbejde i udlandet kan anses for at være for danske interesser, har dog tidligere omfattet udstationeringer med både private virksomheder, herunder virksomheder, som ikke er 100 pct. danskejet og danske uddannelsesinstitutioner.

Ved Indfødsretskontorets vurdering af, om arbejde for en virksomhed er for danske interesser, lægges der efter fast praksis vægt på følgende (ikke kumulative og ikke udtømmende):

- Selskabets ejerforhold - Er selskabet danskejet?
- Selskabets størrelse - Giver selskabets placering i Danmark f.eks. mange danske arbejdspladser?
- Har virksomhedens arbejde i udlandet betydning for virksomhedens arbejde i Danmark og for Danmark? Dette vil sige, at virksomhedens tilstedeværelse i udlandet understøtter og fremmer danske interesser (økonomisk/kulturelt) og er af betydning for Danmark og dansk økonomi.

Det skal bemærkes, at det ikke er tilstrækkeligt, at virksomheden er danskejet. Der skal være en overordnet interesse i virksomhedens arbejde for Danmark som nation. Ansættelse i en mindre dansk privat virksomhed er derfor ikke i sig selv tilstrækkelig til, at sagen kan forelægges Folketingets Indfødsretsudvalg.

1.2.3. Ansøgere, der har fået en væsentlig del af deres almindelige eller faglige uddannelse i Danmark, jf. cirkulæreskrivelsens § 11

Det fremgår af cirkulæreskrivelsens § 11, at ansøgere, der har fået en væsentlig del af deres almindelige eller faglige uddannelse i Danmark, kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter 5 års uafbrudt ophold her i landet. Det er en betingelse, at uddannelsen er af dansk karakter og har varet i mindst 3 år, medmindre den forinden er afsluttet med eksamen eller lignende prøve.

Det klassiske eksempel på en sag, hvor ansøgeren kan optages direkte på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter cirkulæreskrivelsens § 11, er en ansøger, der fra sit hjemland har modtaget en almindelig skoleuddannelse, og som efter ankomsten her til landet supplerer denne uddannelse med folkeskolens afgangseksamen fra 9. og/eller 10. klasse og efterfølgende gennemfører en gymnasial uddannelse.

Der er praksis for at forelægge en sag for Indfødsretsudvalget i følgende tilfælde, jf. nærmere nedenfor:

- hvor det ikke er helt klart, om der er tale om en væsentlig del af uddannelsen,
 - hvis undervisningen *delvist* er foregået på et fremmedsprog, eller
 - hvis undervisningen er foregået på et andet sprog end dansk

Uddannelsen skal være væsentlig:

Det er en forudsætning for optagelse på lovforslag efter denne bestemmelse, at uddannelsen er væsentlig i forhold til den uddannelse, som den pågældende eventuelt måtte have fået i hjemlandet. Ved vurderingen heraf lægges der efter praksis vægt på både kvantitativ og kvalitativ væsentlighed, dvs. både varighed af uddannelserne og det niveau, som uddannelserne har været gennemført på. Er uddan-

nelsen, der er taget her i landet, på et højere niveau end den uddannelse, ansøgeren har gennemført i hjemlandet, er der en formodning for, at den her i landet gennemførte uddannelse er væsentlig.

Følgende er eksempler på sager, hvor ansøgeren vil opfylde betingelserne:

- Ansøgeren har i hjemlandet taget folkeskolens/grundskolens afsluttende eksamen og har her i landet afsluttet en gymnasial uddannelse
- Ansøgeren har i hjemlandet taget folkeskolens/grundskolens afsluttende eksamen og har her i landet afsluttet en social- og sundhedshjælperuddannelse eller lignende
- Ansøgeren har i hjemlandet påbegyndt en gymnasial uddannelse og har her i landet færdiggjort en gymnasial uddannelse
- Ansøgeren har i sit hjemland afsluttet en gymnasial uddannelse og har her i landet videreuddannet sig.

Der er i følgende tilfælde, hvor det ikke er helt klart, om der er tale om en væsentlig del af uddannelsen, praksis for forelæggelse for Indfødsretsudvalget, hvis:

- uddannelserne er ligeartede, og ansøgeren har opnået beskæftigelse på baggrund af den her i landet gennemførte uddannelse, dvs. ansøgeren støtter sit forsørgelsesgrundlag på den her i landet gennemførte uddannelse
- uddannelserne er ligeartede, eller hvis en del af den i udlandet gennemførte uddannelse har været meritoverført eller i øvrigt dannet grundlag for den videre uddannelse

Langt de fleste forelagte sager vedrører ansøgere, der er uddannet læge i hjemlandet, og som i Danmark har taget eller er påbegyndt en speciallægeuddannelse i Danmark og er meddelt autorisation som læge samt til selvstændigt virke i Danmark. Det er ikke en forudsætning for forelæggelse, at speciallægeuddannelsen er gennemført. Baggrunden for, at ansøgere med en speciallægeuddannelse forelægges udvalget med henblik på udvalgets vurdering af, om ansøgeren er omfattet af § 11, er angiveligt at speciallægeuddannelsen er en videreuddannelse til speciallæge, hvor man som færdiguddannet læge skal arbejde på forskellige afdelinger sideløbende med, at man deltager i undervisning.

Som et eksempel herpå kan nævnes en sag, der blev forelagt for Folketingets Indfødsretsudvalg i starten af 2024, hvor ansøgeren havde taget sin uddannelse som læge i hjemlandet og i Danmark havde taget en række uddannelser i forbindelse med sit virke som læge i Danmark og endvidere var ved at tage en speciallægeuddannelse i Danmark. Sagen blev i dette tilfælde forelagt efter fast praksis, jf. cirkulæreskrivelsens § 25, med henblik på udvalgets stillingtagen til, om ansøgeren kunne anses for at have fået en væsentlig del af sin almindelige eller faglige uddannelse i Danmark og dermed var omfattet af det lempede opholdskrav i cirkulæreskrivelsens § 11.

På tilsvarende vis forelægges efter praksis ansøgninger fra sygeplejersker og tandlæger, laboranter, social- og sundhedsassistenter, social- og sundhedshjælpere mv, der er meddelt autorisation i Danmark.

Uddannelsen skal være af dansk karakter:

Det er endvidere et krav for direkte optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at uddannelsen er af dansk karakter. Efter fast praksis anses en uddannelse alene for at være af dansk karakter, hvis uddannelsen er foregået på dansk. Dette gælder, uanset at uddannelsen måtte være gennemført i Danmark, og at uddannelsen er anerkendt af de relevante myndigheder i Danmark.

Betingelsen om, at uddannelsen skal være af dansk karakter medfører, at en uddannelse, hvor undervisning og eksaminer udelukkende er foregået på et andet sprog end dansk, ikke vil blive anset for at være af dansk karakter.

En sag forelægges efter fast praksis for Folketingets Indfødsretsudvalget, hvis undervisningen *delvist* er foregået på et fremmedsprog eller hvis undervisningen er foregået på et andet sprog end dansk. I disse tilfælde skal ansøgeren fremlægge dokumentation for, hvor mange fag eller hvor store dele af uddannelsen, der er foregået på et fremmedsprog i relation til undervisning, eksaminer, afhandlinger mv. En sag forelægges endvidere efter fast praksis, hvis den pågældende har opnået beskæftigelse i en dansk virksomhed på baggrund af uddannelsen og samtidig opfylder cirkulæreskrivelsens øvrige betingelser, eller hvis en del af den i udlandet gennemførte uddannelse har været meritoverført eller i øvrigt dannet grundlag for den videre uddannelse her i landet.

Såfremt der er begrundet tvivl om, hvorvidt en ansøgning er omfattet af cirkulæreskrivelsens § 11, skal denne forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg.

2. Børn

Nærværende afsnit indeholder en gennemgang af de mest almindelige forelæggelsesgrunde efter fast praksis for så vidt angår børn. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det beror på en konkret vurdering, om en sag vedrørende et barn skal forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra en eller flere betingelser i cirkulæreskrivelsen, som ansøgeren (barnet) ikke opfylder.

2.1. Forelæggelse af sager, hvor ansøgeren ikke opfylder opholdskravet

I cirkulæreskrivelsens kapitel 4, §§ 14, 16, 17 og 18 er fastsat særlige regler om ansøgning om naturalisation af børn.

Spørgsmålet om dispensation fra opholdskravet er navnlig relevant for de børn, der er omfattet af cirkulæreskrivelsens § 18. Der har dog tidligere også været forelagt sager, hvor ansøgeren var omfattet af cirkulæreskrivelsens § 14, 3. pkt., om adoption.

2.1.1. Det 2-årige opholdskrav i cirkulæreskrivelsens § 14, 3. pkt. (adopteret mellem det fyldte 12. og 18. år)

Børn adopteret mellem det fyldte 12. og 18. år af danske statsborgere, herunder ved stedbarnsadoption, kan uanset opholdskravene i §§ 7-13 optages på et lovforslag, hvis det inden det fyldte 18. år har opholdt sig mindst 2 år her i landet, jf. cirkulæreskrivelsens § 14, 3. pkt. Det er efter § 14, 2. pkt. en forudsætning, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret.

Bestemmelsen gør således undtagelse fra cirkulæreskrivelsens hovedregel om 9 års uafbrudt ophold i Danmark, som det ellers følger af § 7, stk. 1. Det bemærkes, at de i cirkulæreskrivelsens øvrige betingelser som udgangspunkt fortsat stilles.

Indfødsretskontoret har i ganske få tilfælde forelagt sager for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kunne dispenseres fra det 2-årige opholdskrav i cirkulæreskrivelsens § 14, 3. pkt.

Indfødsretskontoret har blandt andet forelagt en sag for udvalget, hvor der havde været en meget lang sagsbehandlingstid i forbindelse med adoptionen, hvorfor ansøgeren således først var blevet adopteret, da ansøgeren var fyldt 12 år, og dermed var omfattet af det 2-årige opholdskrav.

Derudover har Indfødsretskontoret forelagt en sag for udvalget, hvor ansøgeren var den eneste af tre søskende, der var omfattet af opholdskravet, hvorimod de to andre søskende kunne optages direkte på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det skal dog bemærkes, at der ikke ses at have været forelagt sådanne sager siden 2012.

2.1.2. Det 9-årige opholdskrav i cirkulæreskrivelsens § 7, når ansøgeren er omfattet af cirkulæreskrivelsens § 18 (kan ikke søge som biperson)

Efter cirkulæreskrivelsens § 18, kan børn, som ikke er omfattet af §§ 14-17, kun optages som hovedpersoner på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de ikke har mulighed for at blive optaget på et lovforslag som biperson til én af forældrene. Mulighed for optagelse foreligger, når én af forældrene ikke er dansk statsborger, har del i forældremyndigheden over ansøgeren og opholder sig her i landet, jf. § 18, sidste pkt.

Bestemmelsen gør ikke undtagelse fra cirkulæreskrivelsens øvrige betingelser. Dette indebærer bl.a., at cirkulæreskrivelsens opholdskrav i § 7, der som hovedregel betyder, at en ansøger skal have haft uafbrudt ophold i Danmark i 9 år, som udgangspunkt stilles for disse børn.

Indfødsretskontoret forelægger efter praksis som udgangspunkt kun sager om dispensation fra opholdskravet (det 9-årige) i de tilfælde, hvor ansøgeren har opholdt

sig her i landet i 4 til 8 år, og hvor opholdskravet er den eneste betingelse, der ikke ses opfyldt. Der ses dog også forelagt sager, hvor ansøgeren på grund af ung alder (1 til 3 år) har lange udsigter til at opfylde det 9-årige opholdskrav, og sager, hvor der foreligger øvrige særlige omstændigheder.

For så vidt angår tilfælde, hvor sagen er blevet forelagt med henvisning til, at ansøgeren har opholdt sig her i landet i 4 til 8 år, kan bl.a. nævnes en sag, hvor ansøgeren havde opholdt sig her i landet i 4½ år, og hvor faren allerede var dansk statsborger, og hvor moren ikke boede eller opholdt sig her i landet.

Derudover er der i ganske særlige tilfælde forelagt sager, hvor ansøgeren har opholdt sig her i landet i mindre end 4 år. Som et eksempel herpå kan nævnes en sag, hvor ansøgeren havde opholdt sig her i landet i 6 år, men derefter havde været udrejst til Somalia i 4 år. Ansøgeren var efter advokatens oplysning blevet bortført af sin far til Somalia. Ansøgeren havde efter seneste indrejse kun opholdt sig her i landet i 2 år. Det bemærkes, at Udlændingestyrelsen vil have taget stilling til spørgsmålet om dispensation for bortfald, jf. udlændingelovens § 17, i disse sager.

For så vidt angår tilfælde, hvor der har været forelagt sager med henvisning til ung alder, bemærkes det, at der i perioden fra 2011 til 2023 kun har været forelagt én sag, hvor ansøgeren var i aldersgruppen 1 til 3 år. Ansøgeren var indrejst kort tid efter den herboende danske forælder var blevet naturaliseret.

Det skal bemærkes, at der i de seneste år kun er blevet forelagt ganske få sager på denne baggrund, og der skal derfor kun forelægges sager, hvor helt særlige omstændigheder gør sig gældende. Dette gælder, uanset om ansøgerens øvrige søskende har erhvervet dansk statsborgerskab.

2.2. Bopæl

Der forelægges som det helt klare udgangspunkt ikke sager, hvor ansøgeren ikke har kunnet optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som biperson til en forælder, fordi ansøgeren ikke opfyldte betingelsen om bopæl, jf. indfødsretslovens § 5, jf. § 6, stk. 2.

Forelæggelse kan dog ske, hvis det er dokumenteret fra f.eks. advokatskrivelse eller akter fra politiet, at grunden til, at ansøgeren ikke kom med som biperson var, at ansøgeren var bortført til udlandet (børnebortførsel) og derfor ikke havde bopæl her i landet på tidspunktet for den ene forælders naturalisation. Såfremt sagen forelægges på denne baggrund, er det uden betydning, om ansøgeren er genindrejst her i landet.

2.3. Undtagelser fra kravet om dokumentation for danskkundskaber i form af bevis for en danskprøve (sprog)

- Der stilles ikke krav om dokumentation for danskkundskaber mv. for børn under 12 år

- Med hensyn til børn, der er fyldt 12 år, men endnu ikke har aflagt folkeskolens afgangsprøve (9. eller 10. klasse), anses en udtalelse fra ansøgerens skole om, at ansøgerens danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie er på et niveau svarende til det, der kan forventes af et barn på det pågældende barns alderstrin, som tilstrækkelig. En udtalelse fra ansøgerens skole vil dog ikke blive anset som tilstrækkelig dokumentation for ansøgerens danskundskaber, hvis ansøgeren afslutter folkeskolens afgangsprøve inden lovens vedtagelse
- Der stilles ikke krav om dokumentation for danskundskaber mv. for ansøgere omfattet af § 14, 1. pkt., og som ikke har ophold i landet

Dette følger af pkt. 17-19 i bilag 3.a til cirkulæreskrivelsen om naturalisation.

Der forelægges efter en konkret vurdering sager, hvor et barn på grund af sygdom ikke opfylder kravet om danskundskaber og/eller kravet om kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie, med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra disse krav. Det er ikke et krav for forelæggelse, at der foreligger dokumentation i form af en lægeerklæring. Dog skal der foreligge en skoleudtalelse, der beskriver ansøgerens sygdom. Der kan endvidere foreligge udtalelser fra kommunen, herunder dokumentation for, at ansøgeren går i en specialklasse på grund af sin sygdom.

Indfødsretskontoret har bl.a. forelagt en sag for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra sprogkravet (skoleudtalelse), hvor ansøgerens danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie, ikke var alderssvarende, men hvor ansøgeren led af mental retardering i lettere grad, som påvirkede ansøgerens indlæringssevne.

Indfødsretskontoret har endvidere i 2024 forelagt en sag for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra sprogkravet (sprogudtalelse), hvor ansøgerens danskundskaber ikke var alderssvarende, men hvor ansøgeren havde ADHD, forsinket udvikling, udtalevanskeligheder samt en genetisk kromosomforandring og tidligere havde været visiteret til et vidtgående specialtilbud (gået i specialklasse) og nu blev hjemmeundervist.

Det bemærkes, at der som udgangspunkt ikke er praksis for at forelægge sager med henblik på dispensation fra cirkulæreskrivelsens øvrige betingelser, herunder f.eks. med henblik på dispensation fra Indfødsretsprøven. Det vil dog i alle tilfælde være en konkret vurdering, hvorvidt der i en konkret sag bør ske forelæggelse. Der kan i den forbindelse henvises til to sager, hvor ansøgerne begge var født i Danmark, men sidenhen bortført af deres far til henholdsvis Somalia og Kenya i perioden fra 1999 til 2012. Ansørgernes mor erhvervede dansk statsborgerskab i 2004. Ansørgerne blev hjemgivet til moderen i 2012, men i 2014 blev de først anbragt på institution og senere i familiepleje hos et dansk ægtepar. Ansørgerne opfyldte ikke betingelserne vedrørende tidsbegrænset opholdstilladelse, ophold, danskundskaber og en bestået indfødsretsprøve. Ansørgerne blev meddelt dispensation fra både

tidsubegrænset opholdstilladelse, dansk kundskaber, indfødsretsprøve og opholdskravet, som følge af, at de pga. bortførelsen ikke havde mulighed for at opfylde betingelserne.

2.4. Særlige persongrupper

2.4.1. Plejebørn (ansøgeren er anbragt uden for hjemmet)

Ansøgere, som er anbragt i pleje uden for hjemmet, udgør en særlig sagskategori. Ved anbringelser overføres forældremyndigheden som altovervejende udgangspunkt ikke fra forældrene til plejeforældrene, hvorefter plejebørn som udgangspunkt kan henvises til at søge om dansk statsborgerskab som bipersoner til deres forældre. Disse ansøgere vil derfor ikke nødvendigvis opfylde betingelserne i cirkulæreskrivelsens § 18.

Indfødsretskontoret har på den baggrund fast praksis for at forelægge sager, hvor ansøgeren er mindreårig og er anbragt uden for hjemmet uden udsigt til at blive hjemgivet til sine forældre. Sagerne forelægges med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra kravet om, at børn under 18 år – som ikke er omfattet af §§ 14 til 17 – kun kan optages som hovedpersoner på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de ikke har mulighed for at blive optaget på et lovforslag som biperson til én af forældrene, jf. cirkulæreskrivelsens § 18. Det bemærkes, at Udlændingestyrelsen vil have taget stilling til spørgsmålet om inddragelse og eventuel bevarelse efter udlændingelovens § 26. Hvis Udlændingestyrelsen ikke har taget stilling hertil, skal de orienteres om sagen.

Denne typer sager kan efter en konkret vurdering også forelægges i de tilfælde, hvor det anbragte barn heller ikke opfylder kravet om 9 års uafbrudt ophold, jf. afsnit 3.1.2. ovenfor.

Der kan som eksempel herpå nævnes en sag, hvor ansøgeren var anbragt uden for hjemmet, hvor ansøgeren ikke opfyldte kravet om 9 års uafbrudt ophold her i landet, idet ansøgeren var 6 år, og hvor ansøgeren heller ikke opfyldte kravet i cirkulæreskrivelsens § 18, idet ansøgerens mor, der ikke var dansk statsborger, havde den fulde forældremyndighed over ansøgeren, men barnet var anbragt i pleje. Indfødsretskontoret forelagde på denne baggrund sagen for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kunne dispenseres fra kravet om 9 års uafbrudt ophold her i landet og kravet i cirkulæreskrivelsens § 18.

3. Gæld

Efter cirkulæreskrivelsens § 22, nr. 1, kan en ansøger ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis ansøgeren har forfalden gæld til det offentlige med hensyn til

- 1) tilbagebetalingspligtige ydelser efter lov om social service eller lov om aktiv socialpolitik

Det fremgår videre bl.a. af § 114 i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til køb af bil til personer med en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Et billån, der er blevet givet efter § 114 i lov om social service, er - hvis gælden er forfalden - omfattet af cirkulæreskrivelsens § 22, nr. 1, (og dermed til hinder), idet der er tale om en ydelse efter lov om social service.

Såfremt en ansøger har fået et billån efter § 114 i lov om social service, der *ikke er* forfaldent, og dermed *ikke er* omfattet af cirkulæreskrivelsens § 22, nr. 1, kan ansøgeren optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis ansøgeren tillige opfylder de øvrige betingelser i cirkulæreskrivelsen.

Hvis en ansøger derimod har fået et billån efter § 114 i lov om social service, der *er* forfaldent, *er* dette til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, da billånet er givet efter lov om social service, som er omfattet af cirkulæreskrivelsens § 22, nr. 1. I sådanne tilfælde er der fast praksis for at forelægge sagen for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra kravet om, at forfalden gæld omfattet af § 22, nr. 1, er til hinder for optagelse på et lovforslag. Denne praksis skal ses i lyset af Danmarks internationale forpligtelser efter FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap (FN's Handicapkonvention).

4. Selvforsørgelse

Efter cirkulæreskrivelsens § 23, stk. 1, er det en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren er selvforsørgende. At være selvforsørgende indebærer, at ansøgeren ikke må have modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven inden for de seneste 2 år forud for fremsættelsen af lovforslaget.

En ansøger må dog gerne have modtaget enkeltstående ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, når disse er af mindre beløbsmæssig størrelse og ikke direkte er relateret til forsørgelse, eller ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor. Det kan bl.a. være økonomisk hjælp fra kommunen til f.eks. sygebehandling eller flytning, jf. herved § 23, stk. 1, 2. pkt.

Det bemærkes, at en ansøger, der modtager f.eks. førtidspension, er selvforsørgende i cirkulæreskrivelsens forstand, fordi førtidspension ikke er givet efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven.

Det er efter cirkulæreskrivelsens § 23, stk. 2, endvidere et krav for at kunne anses som selvforsørgende, at ansøgeren i de seneste 5 år forud for fremsættelsen af lovforslaget ikke har modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven i en periode på sammenlagt mere end 4 måneder.

Det fremgår endvidere af cirkulæreskrivelsens § 23, stk. 3, at har ansøgeren modtaget dagpenge (arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge eller barselspenge), i de sidste 5 år forud for fremsættelsen af lovforslaget, i en periode på sammenlagt mere end 4 måneder, vil perioden, hvor ansøgeren ikke må have modtaget ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, blive forlænget med en periode svarende til den samlede dagpengeperiode, der overstiger 4 måneder.

Cirkulæreskrivelsens § 23 indeholder ikke nogen eksplicit mulighed for dispensation fra kravet om selvforsørgelse. Indfødsretskontoret forelægger dog i særlige tilfælde sager for udvalget med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra kravet om selvforsørgelse.

Indfødsretsudvalget besluttede på et møde i udvalget den 24. januar 2008, at i de tilfælde, hvor en ansøgning forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra kravet om danskundskaber og/eller kravet om en bestået indfødsretsprøve som følge af sygdom, jf. cirkulæreskrivelsens § 24, stk. 4 og/eller stk. 5, og hvor ansøgeren heller ikke er selvforsørgende, forelægges sagen for Indfødsretsudvalget med henblik på dispensation fra kravet om selvforsørgelse, uanset at det ikke er særskilt dokumenteret, at ansøgeren ikke opfylder selvforsørgelseskravet som følge af sygdom. Denne praksis har været videreført siden, og blev senest på et møde i udvalget den 4. april 2024 genbekræftet af udvalget.

I helt særlige tilfælde, hvor ansøgeren opfylder kravet om danskundskaber og kravet om en bestået indfødsretsprøve, men hvor ansøgeren som følge af dokumenteret sygdom i en længerevarende periode ikke har været selvforsørgende, vil sagen kunne forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra kravet om selvforsørgelse. Ved dokumenteret sygdom menes der, at der skal fremlægge dokumentation for, at lægen/kommunen har taget stilling til, at der er en årsagssammenhæng mellem den sygdom, som ansøgeren lider af og den ydelse, som ansøgeren har modtaget.

Herudover er der visse grupper, hvor Indfødsretsudvalget tidligere har besluttet, at de ønsker en bestemt kategori af ansøgninger forelagt enten generelt eller efter en helt konkret vurdering, såfremt der i en konkret sag måtte være helt særlige forhold.

Følgende sager forelægges efter praksis for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til dispensation for selvforsørgelseskravet. Bemærk at cirkulæreskrivelsens øvrige betingelser, herunder beskæftigelseskravet, som udgangspunkt skal være opfyldt:

- Kontanthjælp eller uddannelsesstøtte modtaget under graviditet og under barselsorlov forelægges for udvalget med henblik på dispensation fra selvforsørgelseskravet, medmindre ansøgeren derudover har modtaget ydelser, der er til hinder for at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets

meddelelse, i mere end 4 måneder, der ikke er udbetalt som følge af graviditet/barsel (idet dette selvstændigt er til hinder)

- Kontanthjælp eller uddannelsesstøtte udbetalt efter reglerne om gensidig forsørgerpligt forelægges for Indfødsretsudvalget med henblik på dispensation fra selvforsørgelseskravet, medmindre ansøgeren derudover har modtaget ydelser, der er til hinder for at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, i mere end 4 måneder, der ikke er udbetalt som følge af princippet om gensidig forsørgelsespligt (idet dette selvstændigt er til hinder). Sagen forelægges ikke, hvis det fremgår af den indsendte dokumentation, at ansøgeren har modtaget ydelsen efter *selv* at have ansøgt om at modtage ydelsen.
- Ledighedsydelse (efter lov om aktiv socialpolitik) modtaget, når ansøgeren er visiteret til fleksjob, men på grund af kommunens forhold ikke er i fleksjob. I disse situationer afventer ansøgeren, at kommunen finder et passende fleksjob til ansøgeren. Sådanne sager forelægges efter praksis for udvalget
- Revalideringsydelse modtaget i stedet for SU i de tilfælde, hvor en ansøger i forbindelse med et revalideringsforløb er under uddannelse.

En ansøger, der er i fleksjob, modtager løn efter overenskomst, og arbejdsgiveren får offentligt tilskud på halvdelen eller to tredjedele af lønnen efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Ansøgere, der er i fleksjob, modtager dermed ikke en ydelse, der er til hinder for optagelse på et lovforslag. Dette var angiveligt baggrunden for udvalgets beslutning om at få forelagt ansøgninger, hvor ansøgeren ikke er selvforsørgende, fordi den pågældende ikke pt. kan tilbydes et fleksjob.

Afgørende for om en ydelse er til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. § 23, stk. 1, er, om ydelsen bliver udbetalt efter lov om aktiv socialpolitik eller efter integrationsloven. En ansøger, som modtager eksempelvis kontanthjælp, supplerende kontanthjælp, ledighedsydelse og revalideringsydelse, vil derfor som udgangspunkt være afskåret fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

I praksis vil en ansøgning efter en konkret vurdering kunne blive forelagt for udvalget i tilfælde, hvor en ansøger, der i øvrigt opfylder betingelserne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, har været selvforsørgende i en periode, hvorefter den pågældende på grund af helt særlige omstændigheder modtager ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller efter integrationsloven for derefter på ny at blive selvforsørgende, eller hvor en ansøger i forbindelse med et uddannelsesforløb har modtaget revalideringsydelse i stedet for SU.

Indfødsretsudvalget drøftede senest på et møde den 10. februar 2011 spørgsmålet om, hvorvidt sager, hvor en ansøger i forbindelse med et revalideringsforløb er under uddannelse, og hvor den pågældende modtager revalideringsydelse i stedet for

SU, også skulle forelægges for udvalget. Indfødsretsudvalget konkluderede dog, at udvalget ikke ønskede at få samtlige sådanne sager forelagt, men at kontoret, såfremt der måtte være særlige forhold i en sag, som vil kunne begrunde en forelæggelse, skal forelægge sådanne sager for Indfødsretsudvalget.

5. Beskæftigelse

Beskæftigelseskravet er indført med cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation og gælder for sager behandlet fra den 20. april 2021. Det er ved indførelsen af kravet forudsat, at kravet administreres på samme vis som kravet for opnåelse af tidsubegrænset opholdstilladelse efter udlændingeloven. Efter cirkulæreskrivelsens § 23 A, stk. 1, er det en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren har været i ordinær fuldtidsbeskæftigelse eller udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed i mindst 3 år og 6 måneder inden for de sidste 4 år forud for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse (løbende beskæftigelse).

Det er endvidere efter cirkulæreskrivelsens § 23 A, stk. 2, en betingelse, at ansøgeren er tilknyttet arbejdsmarkedet (i beskæftigelse) på tidspunktet for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse (fortsat beskæftigelse).

Det fremgår nærmere af bestemmelsen i cirkulæreskrivelsens § 23 A, stk. 3, hvilke ansættelsesforhold, der indgår i beregningen af, om en ansøger opfylder bestemmelsen i § 23 A, stk. 1.

5.1. Tabt arbejdsfortjeneste/plejevederlag

Modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste eller plejevederlag er ikke omfattet af cirkulæreskrivelsens § 23 A, stk. 3. Perioder, hvor ansøgeren modtager eller har modtaget støtte i form af tabt arbejdsfortjeneste som kompensation for pasning af et handicappet eller alvorligt sygt barn i eget hjem eller plejevederlag for pasning af en døende nærtstående person, kan således ikke indgå ved vurderingen af, om kravet om beskæftigelse er opfyldt.

Cirkulæreskrivelsens § 23 A indeholder ikke nogen mulighed for dispensation fra kravet om beskæftigelse som følge af, at ansøgeren modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste eller plejevederlag som nævnt ovenfor.

Det blev imidlertid på et møde i Indfødsretsudvalget den 31. august 2023 besluttet, at ansøgninger om dansk statsborgerskab, hvor en ansøger modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste som kompensation for pasning af et handicappet barn i eget hjem eller plejevederlag for pasning af et døende nærtstående familie-medlem, skal forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg i medfør af cirkulæreskrivelsens § 25. Dette gælder kun, hvis ansøgeren opfylder de øvrige krav i cirkulæreskrivelsen, og hvis ansøgeren i mere end 6 måneder ikke har været i fuldtids-

beskæftigelse og ikke i denne periode har modtaget kompensation for tabt arbejdsfortjeneste eller plejevederlag. I disse tilfælde vil sagen ikke kunne forelægges, jf. nærmere herom nedenfor.

Baggrunden herfor er, at det ved indførelsen af cirkulæreskrivelsens beskæftigelseskrav blev forudsat, at betingelsen administreres på samme vis som det krav, der gælder i reglerne om tidsubegrænset opholdstilladelse. Det bemærkes, at det fremgår af udlændingelovens § 11, stk. 15, at perioder, hvor en ansøger (om tidsubegrænset opholdstilladelse) har modtaget eksempelvis tabt arbejdsfortjeneste, kan indgå ved beregningen af, om beskæftigelseskravet er opfyldt.

Indfødsretskontoret har på denne baggrund – med hjemmel i cirkulæreskrivelsens § 25 – forelagt sager for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvor ansøgere ikke opfyldte beskæftigelseskravet, idet ansøgerne enten modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste som kompensation for pasning af et handicappet eller et sygt barn i eget hjem. Ministeriet har endvidere forelagt mindst én sag for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvor ansøgeren ikke opfyldte beskæftigelseskravet, idet ansøgeren havde modtaget et plejevederlag, fordi ansøgeren passede sin døende ægtefælle i eget hjem.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at en sådan sag kan forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvis ansøgeren inden for de sidste 4 år forud for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse, har modtaget tabt arbejdsfortjeneste eller plejevederlag i mere end 6 måneder, uanset hvornår ansøgeren har modtaget det i den 4-årige periode. Det er således ikke en betingelse, at ansøgeren aktuelt skal modtage tabt arbejdsfortjeneste eller plejevederlag, når sagen behandles.

Det skal dog bemærkes, at såfremt ansøgeren modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste eller plejevederlag i en periode inden for den 4-årige periode, men ansøgeren i mere end 6 måneder ikke har været i fuldtidsbeskæftigelse og ikke i denne periode har modtaget ovennævnte ydelser, vil sagen ikke kunne forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg. Som et eksempel herpå kan nævnes en sag, hvor ansøgeren havde modtaget tabt arbejdsfortjeneste for pasning af et barn med svær autisme i eget hjem i en periode på omkring 22 måneder inden for den 4-årige periode, men hvor ansøgeren havde arbejdet mindre end 120 timer pr. måned i mere end 6 måneder og dermed ikke i øvrigt opfyldte beskæftigelseskravet. Sagen kunne således ikke forelægges.

Det skal endvidere bemærkes, at det ikke er en forudsætning for forelæggelse at ansøgeren modtager tabt arbejdsfortjeneste for 30 timer pr. uge. Forelæggelse kan også ske, hvis ansøgeren modtager tabt arbejdsfortjeneste for et lavere timeantal, hvis ansøgeren arbejder de resterende timer op til de 30 timer. Som et eksempel herpå kan nævnes en sag, der er blevet forelagt for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvor ansøgeren modtog tabt arbejdsfortjeneste for 20 timer pr. uge og arbejdede 15 timer pr. uge.

Det skal videre bemærkes, at plejevederlag ikke modtages for et bestemt antal timer, men at der i afgørelsen og i E-indkomstregisteret vil fremgå, at ansøgeren har modtaget plejevederlag for 1 time. Dette har dog ikke nogen betydning for, om sagen kan forelægges eller ej, da betingelsen er, at ansøgeren modtager eller har modtaget plejevederlag, hvor det derimod forholder sig anderledes, hvis ansøgeren har modtaget tabt arbejdsfortjeneste, jf. eksemplet lige ovenfor.

5.2. Helbredsmæssige årsager

Der fremgår ikke nogen eksplicit mulighed for dispensation fra kravet om beskæftigelse som følge af ansøgerens helbredsmæssige forhold efter cirkulæreskrivelsens § 23 A. Indfødsretskontoret forelægger dog efter cirkulæreskrivelsens § 25 sager for udvalget med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra kravet om beskæftigelse som følge af sygdom.

Det er på et møde i Indfødsretsudvalget den 4. april 2024 besluttet, at i de tilfælde, hvor en ansøgning forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra kravet om dansk kundskaber og/eller kravet om en bestået indfødsretsprøve som følge af ansøgerens helbredsmæssige forhold, jf. cirkulæreskrivelsens § 24, stk. 4 eller stk. 5, og hvor ansøgeren heller ikke opfylder beskæftigelseskravet, forelægges sagen tillige for Indfødsretsudvalget med henblik på dispensation fra kravet om beskæftigelse, uagtet det ikke er særskilt dokumenteret, at ansøgeren ikke opfylder beskæftigelseskravet som følge af sygdom.

I helt særlige tilfælde, hvor ansøgeren opfylder de øvrige krav, men hvor ansøgeren som følge af dokumenteret sygdom ikke har været i beskæftigelse i 3 år og 6 måneder inden for de seneste 4 år forud for fremsættelse af næstkommende lovforslag om indfødsrets meddelelse, vil sagen kunne forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra kravet om beskæftigelse.

Det bemærkes, at praksis for så vidt angår forelæggelser med henblik på stillingtagen til dispensation for beskæftigelseskravet fortsat er sparsom, da Indfødsretskontoret fortsat har behandlet et begrænset antal sager, hvor ansøgeren er omfattet af beskæftigelseskravet.

6. Dansk kundskaber (uddannelsesforløb eller erhvervs erfaring)

Det er efter cirkulæreskrivelsens § 24, stk. 1, en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterer dansk kundskaber ved bevis for danskuddannelsernes Prøve i Dansk 3 eller en af de i bilag 3.a angivne prøver.

For ansøgere, der opfylder selvforsørgelseskravet, jf. § 23, og som i forbindelse med fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse i de seneste 9 år ikke har modtaget ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven i en periode på sammenlagt mere end 4 måneder, er det en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterer dansk kundskaber

ved bevis for at have bestået danskuddannelsernes Prøve i Dansk 2 eller en af de i bilag 3.b angivne prøver, jf. cirkulæreskrivelsens § 24, stk. 2 (frisørreglen). Disse ansøgere er således omfattet af et lempeligere krav for så vidt angår kravet om dokumentation for danskkundskaber.

Indfødsretskontoret forelægger efter fast praksis ansøgninger for Folketingets Indfødsretsudvalg i de tilfælde, hvor ansøgeren ikke opfylder kravene til de prøver, der er angivet i cirkulæreskrivelsens bilag 3.a eller 3.b, men hvor der på baggrund af den af ansøgeren indsendte dokumentation, såsom for eksempel et svendebrev ikke er tvivl om, at ansøgerens danskkundskaber er på niveau med de krævede danskkundskaber. Ansøgningen forelægges således med henblik på dispensation fra dokumentationskravet med hensyn til ansøgerens danskkundskaber.

6.1. Forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på stillingtagen til, om den undervisning i dansk, som ansøgeren har gennemført, kan anses som tilstrækkelig dokumentation for den pågældendes danskkundskaber

Indfødsretskontoret forelægger efter fast praksis sager for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvor ansøgeren under sin uddannelse har modtaget undervisning i dansk på niveau G-A, men hvor ansøgeren ikke har aflagt prøve i faget og således ikke efter bestemmelsens ordlyd opfylder pkt. 5 i bilag 3.a og 3.b. Indfødsretskontoret har ved forelæggelsen af disse sager lagt vægt på, at der kan være tilfælde, hvor faget dansk ikke er udtrukket til eksamen, eller hvor ansøgeren af andre årsager ikke har deltaget i en eksamen, og ansøgeren derfor alene har en standpunktskarakter i faget.

Som et eksempel herpå kan nævnes en sag, hvor ansøgeren havde et grundforløb i sundhed, omsorg og pædagogik, og hvor ansøgeren havde modtaget undervisning og standpunktskarakterer i dansk niveau F (bestået). Sagen blev forelagt for udvalget med henblik på udvalgets stillingtagen til, om ansøgerens uddannelsesforløb kunne anses som tilstrækkelig dokumentation for ansøgerens danskkundskaber, og om der derfor kunne dispenseres fra kravet om danskkundskaber.

6.2. Forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på stillingtagen til, om ansøgerens samlede uddannelse kan anses som tilstrækkelig dokumentation for den pågældendes danskkundskaber

Indfødsretskontoret har med henvisning til cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 1, praksis for at forelægge ansøgninger for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvis der på baggrund af den indsendte dokumentation, herunder for eksempel et svendebrev, ikke er tvivl om, at ansøgerens samlede uddannelsesforløb kan anses som tilstrækkelig dokumentation for ansøgerens danskkundskaber.

Indfødsretskontoret forelægger ansøgninger, hvor ansøgeren ikke opfylder kravet om dokumentation for danskkundskaber efter cirkulæreskrivelsens § 24, stk. 1 og 2, eller bilag 3.a eller 3.b, men hvor ansøgeren har indsendt et svendebrev eller

uddannelsesbevis og eventuel yderligere dokumentation for et forudgående skoleforløb taget på dansk. Det bemærkes i den forbindelse, at i de sager, hvor ansøgeren har indsendt et EUX bevis sammen med sit svendebrev, vil ansøgeren opfylde kravet om danskkundskaber, hvorfor en sådan sag ikke skal forelægges for udvalget. Dog er der flere ansøgere, der indsender svendebreve af ældre dato uden et EUX bevis, hvor kravet om danskkundskaber ikke vil være opfyldt, og sagen vil derfor skulle forelægges for udvalget. Indfødsretskontoret har således blandt andet forelagt ansøgninger fra ansøgere, der er uddannet murere, tømrere, tandklinikassistenter, møbelpolstrere, mekanikere og salgsassistenter.

Indfødsretskontoret har endvidere forelagt sager, der efter kontorets opfattelse har været sammenlignelige med ovenstående praksis. Der har således for eksempel været forelagt sager, hvor ansøgerne havde gennemført uddannelsen som pædagogisk assistent og sager, hvor ansøgeren i Danmark har gennemført en privat uddannelse som frisør, samt sager hvor ansøgeren har fremlagt dokumentation for en uddannelse, hvor det må antages, at uddannelsesforløbet er foregået på dansk, men hvor ansøgeren ikke har fået et svendebrev.

Indfødsretskontoret har endvidere forelagt flere sager vedrørende social- og sundhedshjælper samt social- og sundhedsassistenter, hvor ansøgeren har gennemført uddannelsen på et tidspunkt, hvor faget dansk ikke var en del af uddannelsen, eller hvor ansøgeren har fået godskrevet faget dansk. Det skyldes, at der i pkt. 16 i bilag 3.a og 3.b til cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation, fremgår, at social- og sundhedshjælperuddannelsen, den pædagogiske grunduddannelse (pgu) eller social- og sundhedsassistentuddannelsen bestået med et gennemsnit af standpunkts- eller prøvekarakterer i dansk på mindst 6 (efter 13-skalaen) eller 02 (efter 7-trins-skalaen) anses for fornøden dokumentation for ansøgerens danskkundskaber.

Herudover har Indfødsretskontoret også forelagt andre sager på baggrund af ansøgerens uddannelsesmæssige baggrund, hvor det er vurderet, at ansøgerens dokumentation har lignet de prøver, der fremgår af cirkulæreskrivelsen, men uden direkte at opfylde kravene hertil. Der har for eksempel været forelagt sager, hvor ansøgeren har gået på Rudolph Steiner-skolen, som er eksamens- og karakterfri, og ansøgeren i stedet har afsluttet undervisningen med et sammenfattende vidnesbyrd.

Indfødsretskontoret har endvidere forelagt sager, hvor ansøgeren har indsendt dokumentation for uddannelsesforløb, som udgør delforløb af en videregående uddannelse omfattet af pkt. 8 i bilag 3.a og 3.b til cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation, men som i sig selv har status som en færdig uddannelse, og som derfor ikke er omfattet af bilaget. Indfødsretskontoret har blandt andet forelagt sager, hvor ansøgeren som dokumentation for danskkundskaber har indsendt bevis for en merkonomuddannelse.

6.3. Forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på stillingtagen til, om ansøgerens samlede erhvervserfaring kan anses som tilstrækkelig dokumentation for den pågældendes dansk kundskaber

Indfødsretskontoret har med henvisning til cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 1, praksis for at forelægge ansøgninger for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvis det vurderes, at ansøgerens samlede erhvervserfaring kan anses som tilstrækkelig dokumentation for ansøgerens dansk kundskaber.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er praksis for at forelægge sager alene på baggrund af ansøgerens erhvervserfaring, hvis erhvervserfaringen ikke kan antages at forudsætte et særligt indgående kendskab til det danske sprog. Det indebærer, at der ikke ses at være grundlag for at forelægge sager alene ud fra, at ansøgeren har arbejdet mange år i Danmark, selvom arbejdet er foregået på dansk.

Indfødsretskontoret har praksis for at forelægge sager om læger, som er uddannet i udlandet, og som i Danmark har fået udstedt autorisation og tilladelse til selvstændigt virke som læge, og som i de fleste tilfælde har uddannet sig til speciallæge i Danmark eller været under uddannelse hertil, samt sygeplejersker, der er uddannet i udlandet, og som er blevet meddelt autorisation som sygeplejerske i Danmark og efterfølgende har arbejdet som sygeplejerske.

Indfødsretskontoret har endvidere praksis for at forelægge sager med forskellige typer af undervisere, når disse har undervist i faget dansk eller på dansk, herunder også undervisere, der har undervist i fremmedsprog, hvor det har været en forudsætning, at underviseren har dansk kundskaber på et vist niveau. Der har blandt andet været forelagt sager om folkeskolelærere, gymnasielærere, universitetsundervisere, undervisere på sprogcentre og højskoler. Det er en forudsætning for forelæggelse, at ansøgeren har dokumenteret, at ansøgeren er eller har været underviser på en skole, hvor der enten er undervist i faget dansk eller på dansk. Dette kan for eksempel være i form af ansættelseskontrakter og udtalelser fra undervisningsstedet, der bekræfter, hvilke fag ansøgeren har undervist i og på hvilket sprog.

Herudover har Indfødsretskontoret praksis for at forelægge sager om tolke, der tolker til og fra dansk. I flere af sagerne har ansøgeren også haft bagvedliggende uddannelse, men det afgørende for forelæggelsen har været varetagelsen af tolkeopgaver. Det er en forudsætning for forelæggelse, at ansøgeren har dokumenteret, at ansøgeren er ansat som tolk og tolker fra et andet sprog til dansk.

Indfødsretskontoret har endvidere forelagt ansøgere med erhvervserfaring fra andre faggrupper, men hvor det også har været en forudsætning, at de har haft dansk kundskaber på et vist niveau. Ministeriet har for eksempel forelagt en jordemoder og en præst.

7. Pas-sager

Indfødsretskontoret har siden februar 2013 som fast praksis forelagt alle ansøgninger om naturalisation, hvor ansøgeren fejlagtigt har fået udstedt dansk nationalitetspas og/eller har været registreret som dansk statsborger i CPR og på den baggrund berettiget kan have troet, at den pågældende var dansk statsborger, for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra én eller flere af betingelserne for at opnå dansk statsborgerskab. Dette uanset hvilke betingelser den pågældende ikke måtte opfylde.

Det blev på et møde i Folketingets Indfødsretsudvalg den 22. oktober 2020 besluttet at ændre forelæggelsespraksis i pas-sagerne således, at pas-sagerne ikke længere skulle forelægges for udvalget, såfremt ansøgeren ikke opfyldte kravet om vandel. Ændringen gjaldt for alle ansøgninger om naturalisation, der er modtaget efter den 22. oktober 2020.

En ansøgning om naturalisation, hvor ansøgeren fejlagtigt har fået udstedt dansk nationalitetspas og/eller har været registreret som dansk statsborger i Det Centrale Personregister (CPR) og på den baggrund berettiget kan have troet, at vedkommende var dansk statsborger, selvom vedkommende ikke er og aldrig har været dansk statsborger, skal således forelægges efter fast praksis, jf. cirkulæreskrivelsens § 25, medmindre vedkommende ikke opfylder kravet om vandel, med henblik på dispensation fra det eller de krav, som ansøgeren ikke opfylder.

8. Fejl i sagsbehandlingen

I de tilfælde hvor der er sket sagsbehandlingsfejl, som er bestemmende for ansøgerens mulighed for at opfylde betingelserne for at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse inden for kortere tid, forelægges sagen for Folketingets Indfødsretsudvalg. Fejlen kan både være sket i Indfødsretskontoret og hos øvrige myndigheder.

Det kan være tilfældet, hvor ansøgeren tidligere er meddelt afslag på et fejlagtigt grundlag, og hvor ansøgeren efterfølgende ikke opfylder en eller flere betingelser.

Det bemærkes i den forbindelse, at sager, der genoptages efter de almindelige forvaltningsretlige principper, behandles i overensstemmelse med de betingelser, der gælder på tidspunktet for genoptagelsen, jf. cirkulæreskrivelsens § 33, stk. 1, men at sagerne – hvis ansøgeren ikke opfylder alle betingelserne – kan forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra et eller flere krav.

Som et eksempel herpå kan nævnes en sag, som Indfødsretskontoret har forelagt for udvalget i april 2024 med henblik på dispensation fra kravene om ophold og beskæftigelse. Indfødsretskontoret havde oprindeligt meddelt pågældende afslag

på sin ansøgning med henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte kravet om at have haft tidsubegrænset opholdstilladelse her i landet i 2 år, idet Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) havde meddelt ansøgeren, at hans tidsubegrænsede opholdstilladelse var bortfaldet. SIRI omgjorde senere sagen, således at ansøgerens TUB alligevel ikke var bortfaldet, hvorefter Indfødsretskontoret genoptog og forelagde sagen for udvalget. Ansøgeren var genindrejst i Danmark, men opfyldte pga. sin udrejse af Danmark ikke opholdskravet og beskæftigelseskravet.